

مجتمع درمانگاهی امام رضا (ع)

و شهید مطهری

سکته مغزی چیست ؟

تهیه کننده : واحد آموزش ضمن خدمت درمانگاه های

امام رضا(ع) و شهید مطهری

بهار ۱۴۰۱

سکته مغزی چیست ؟

سکته مغزی یعنی بسته شدن یا پاره شدن یک شریان مغزی که به دنبال آن اختلال در گردش خون آن ناحیه از مغز ایجاد شده و موجب بروز علائمی مثل فلج نیمه بدن ، اختلال تکلم و اختلال در راه رفتن می شود .

به طور متوسط ۱۰ تا ۱۵ درصد افرادی که به سکته های مغزی مبتلا می شوند در اثر این بیماری جان خود را از دست می دهند و ۶۰ تا ۷۰ درصد بیماران با درمان مناسب می توانند زندگی مستقلی داشته باشند .

حالت های سکته مغزی و عوامل خطر ساز قابل کنترل :

- ۱- رسوب پلاک های کلسیم و چربی در رگ های خونی
- ۲- بیماریهای قلبی
- ۳- فشار خون بالا
- ۴- تحرک کم و چاقی
- ۵- کشیدن سیگار و مواد مخدر و یا در معرض دود آن قرار گرفتن

۶- استفاده از بعضی از انواع قرص های پیشگیری از بارداری و یا درمان های هورمونی حاوی استروژن .

عوامل خطر ساز غیر قابل کنترل :

- ۱- سابقه فردی و یا خانوادگی سکته مغزی ، حمله قلبی و یا TIA (سکته مغزی ناقص و گذرا)
- ۲- سن ۵۵ سال یا بالاتر از آن .
- ۳- نژاد : در نژاد آفریقای ، آمریکایی نسبت به سایر افراد در نژادهای دیگر ، احتمال خطر بروز سکته مغزی بیشتر است .
- ۴- جنسیت : احتمال خطر بروز سکته مغزی در مردان نسبت به زنان بیشتر است . احتمال مرگ آنها ناشی از سکته مغزی نیز معمولاً بیشتر است .

عوارض :

سکته مغزی در بعضی مواقع باعث ایجاد ناتوایی های موقتی و گاهی دائمی می شود ، البته بسته به اینکه مغز برای چه مدت زمانی دچار کمبود جریان خون گردیده و کدام قسمت مغز تحت تاثیر قرار گرفته است ...

عوارض ممکن است شامل موارد زیر باشد :

۱- فلج شدن یا فقدان و از دست دادن حرکت

ماهیچه

۲- مشکل در صحبت کردن (تکلم) و یا اختلال در

بلع

۳- از دست دادن حافظه یا دشواری در فکر کردن

۴- مشکلات احساسی

۵- درد

۶- تغییرات رفتاری و توجه و مراقبت از خود

(self-care)

علائم و زنگ خطرهای سکته مغزی :

کرختی یا ضعف ناگهانی در صورت ، دست و پا بویژه در یک سمت بدن ، گیجی ناگهانی ، اختلال در تکلم و قوه ادراک ، اختلال ناگهانی در دید یک یا هر دو چشم ، اختلال ناگهانی در راه رفتن ، سرگیجه ، از دست دادن تعادل و هماهنگی بدن و سردرد شدید از جمله زنگ خطرهای سکته مغزی هستند .

چهار علامت مهم که در سکته مغزی باید به آن

توجه کرد:

با شک به سکته مغزی چابک باشید :

چ : چهره غیر قرینه

ا : اندام افتاده یا ضعیف

ب : بیان مختل

ک : کمترین زمان تماس با ۱۱۵

انواع سکته مغزی :

۱- عدم خونرسانی گذرا و موقت (TIA)

۲- ایسکمیک (عدم خونرسانی به بافت مغز)

۳- هموراژیک(خونریزی دهنده)

سکته مغزی ایسکمیک یا به عبارتی همان بسته شدن رگ ، بر اثر لخته های خون یا سایر ذرات دیگر ایجاد می شود و حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد کل سکته های مغزی را تشکیل می دهد .

روشهای تشخیصی :

• سی تی اسکن مغز ct scan

• ام آر آی (MRI)

• آنژیوگرافی

• نوار قلب

درمان های دارویی :

با استفاده از داروی حل کننده لخته مانند TPA (فعال

کننده بافتی پلاسمینوژن)

(Tissue Plasminogen activator)

درمان غیر دارویی یا مکانیکال :

ترومبکتومی یا برداشتن لخته از طریق آنژیوگرافی و

آنژیوپلاستی مغزی

البته این دو درمان در صورتی موثر می باشد که بیمار در ساعات اولیه بعد از شروع علائم به مراکز درمانی مجهز مراجعه کند .